

Rapportage Transparantieregister Zorg 2018

juli 2019

De CGR heeft ook dit jaar een steekproef van 10 financiële relaties genomen uit de relaties die over het jaar 2018 zijn gerapporteerd aan het Transparantieregister Zorg. Deze rapportage bevat de bevindingen van de CGR en heeft betrekking op relaties die verband houden met geneesmiddelen. De bevindingen zijn per relatietype beschreven, in de volgende hoofdcategorieën: relaties met beroepsbeoefenaren, relaties met instellingen en wetenschappelijke verenigingen en relaties met patiëntenorganisaties. Algehele conclusie: de relaties zijn hoofdzakelijk in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. In voorkomende gevallen kan de financiële relatie in de onderliggende overeenkomst beter worden gespecificeerd. Verder worden de bedrijven geadviseerd relaties die uit meerdere activiteiten bestaan, per activiteit te melden en niet geaggregeerd als één relatie. Dat komt de transparantie om financiële relaties te duiden ten goede.

Introductie

De CGR heeft voor de steekproef onder verschillende relatietypes selectiecriteria opgesteld:

- 3 relaties m.b.t. een dienstverlening verricht door een beroepsbeoefenaar met een bedrag boven € 10.000;
- 1 relatie m.b.t. dienstverlening verleend door een zorgorganisatie met een bedrag boven € 50.000;
- 1 sponsorrelatie m.b.t. een project uitgevoerd door een academisch ziekenhuis met een bedrag boven € 100.000;
- 2 sponsorrelaties m.b.t. een project uitgevoerd door samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren, met een bedrag boven € 100.000;
- 2 sponsorrelaties m.b.t. een project uitgevoerd door een patiëntenorganisatie met een bedrag boven € 5.000;
- 1 sponsorrelatie m.b.t. een samenkomst georganiseerd door een samenwerkingsverband van beroepsbeoefenaren boven € 50.000.

Uit de relaties binnen een bepaald relatietype die voldeden aan de selectiecriteria, heeft de selectie ad random plaatsgevonden. Vervolgens zijn de betrokken bedrijven door de CGR benaderd om de onderliggende overeenkomsten en stukken te verstrekken en eventueel een nadere toelichting te geven. Op grond van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame kan de CGR deze stukken opvragen. Alle bedrijven hebben volledig meegewerkt, ook in die gevallen waarin het bedrijf geen lid is van één van de bij de CGR aangesloten koepels.

Aan de bedrijven is toegezegd dat bij het publiceren van gegevens over de betrokken relaties, de vertrouwelijkheid in acht wordt genomen. Zo worden vanuit privacy oogpunt geen persoonsgegevens van natuurlijke personen gepubliceerd. Verder wordt rekening gehouden met de mogelijke commerciële gevoeligheid van de informatie. Dit betekent onder meer dat de betrokken bedragen tussen haken zijn weergegeven in een bandbreedte, dat de betrokken namen van natuurlijke en rechtspersonen zijn weggelaten en dat ook medisch specifieke informatie is veralgemeniseerd.

Dienstverlening door beroepsbeoefenaren

Beroepsbeoefenaren verrichten diensten in opdracht van geneesmiddelenbedrijven. Op grond van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame gelden voor de legitimiteit van de dienstverlening de volgende voorwaarden:

[>> lees verder](#)

- De dienst is van belang voor de uitoefening van de geneeskunst, de farmacie, de tandheelkunst, de verpleegkunst of de verloskunst;
- De vergoeding voor de dienstverlening staat in redelijke verhouding tot de te verrichten diensten. De CGR heeft in samenspraak met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) redelijke maximum uurtarieven vastgesteld voor de verschillende categorieën beroepsbeoefenaren (waaronder € 200 voor een hoogleraar/professor en € 140 voor een medisch specialist);
- De gevraagde dienstverlening is vooraf vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst waarin de diensten en de hoedanigheid van de dienstverlener helder zijn omschreven, het honorarium en eventuele onkostenvergoeding zijn gedefinieerd en is bepaald hoeveel uur waar en wanneer worden verricht;
- In de overeenkomst wordt bepaald hoe de openbaarmaking plaatsvindt in het Transparantieregister Zorg.

In het Transparantieregister Zorg wordt de vergoeding voor dienstverlening onderscheiden in:

- Dienstverlening honorarium
Het honorarium voor individuele advieswerkzaamheden, bijvoorbeeld het in opdracht schrijven van een artikel of het geven van een wetenschappelijke verhandeling of presentatie, deelname aan een adviesraad (een samenkomst van beroepsbeoefenaren waarin deze de betrokken onderneming van advies voorzien) of andere vormen van dienstverlening, zoals het meewerken aan marktonderzoek.
- Dienstverlening onkosten
De onkosten die in het kader van een dienstverlening daadwerkelijk zijn gemaakt door de dienstverlener, zoals reiskosten of dinerkosten.

Hieronder zijn de geselecteerde dienstverleningsrelaties beschreven en beoordeeld.

1. Medisch specialist geeft meerdere lezingen in opdracht van een geneesmiddelenbedrijf

In het Transparantieregister Zorg is een financiële relatie uit 2018 gemeld op naam van een medisch specialist met het kenmerk 'dienstverlening honorarium' en een totale vergoeding van [€ 10.000 - € 15.000]. Op basis van de opgevraagde gegevens stelt de CGR vast dat het een reeks van overeenkomsten betreft van een geneesmiddelenbedrijf met een zorgeducatiebedrijf waarin de medisch specialist participeert. De overeenkomsten hebben betrekking op het geven van lezingen tijdens bijeenkomsten voor huisartsen, medisch specialisten, praktijkondersteuners en verpleegkundigen over de eerstelijnsbehandeling van bepaalde chronische ziekten. In 2018 heeft de medisch specialist presentaties gegeven tijdens 17 wetenschappelijke bijeenkomsten in Nederland, waarbij steeds een honorarium is toegekend van 5 uur voor bijeenkomsten van 5 uur (4 accreditatiepunten) en 1 uur voorbereiding tegen een uurtarief van € 140 per uur exclusief de vergoeding voor gemaakte onkosten. In één geval is 2 uur voorbereidingstijd vergoed. Reiskosten werden op basis van een kilometervergoeding van € 0,37 per kilometer vergoed, zonder vergoeding van de reistijd. Het honorarium is door de medisch specialist zelf gefactureerd. Uit het Transparantieregister Zorg blijkt overigens dat de medisch specialist in 2018 meerdere diensten heeft verleend als spreker voor meerdere farmaceutische bedrijven. Eén farmaceutisch bedrijf heeft de relaties gemeld op naam van het zorgeducatiebedrijf waarin de betrokken medisch specialist participeert.

Beoordeling CGR: De gemelde relatie is overeengekomen in verschillende overeenkomsten, per bijeenkomst een separate overeenkomst. De overgelegde overeenkomsten zijn in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. De afspraken zijn schriftelijk vastgelegd, het honorarium is in overeenstemming met de richtlijnen van de CGR en de diensten zijn van belang voor de uitoefening van de geneeskunst. Ook is in de overeenkomsten opgenomen dat de relatie wordt geregistreerd in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De betrokken vermelding in het Transparantieregister Zorg blijkt te gaan over meerdere diensten, overeengekomen in meerdere overeenkomsten met hetzelfde geneesmiddelenbedrijf. De CGR heeft het betrokken geneesmiddelenbedrijf in dat kader geadviseerd in de toekomst de verschillende overeenkomsten als afzonderlijke relaties te registreren. Dat komt ten goede aan de transparantie van de geleverde diensten.

>> lees verder

2. Geneesmiddelenbedrijf geeft opdracht voor medisch project aan academisch ziekenhuis, dat wordt uitgevoerd door 3 beroepsbeoefenaren en een niet-beroepsbeoefenaar

In het Transparantieregister Zorg is een financiële relatie uit 2018 gemeld op naam van een hoogleraar met als kenmerk "dienstverlening honorarium" voor een bedrag van [€ 15.000 - € 20.000]. Uit de achterliggende stukken blijkt dat het een overeenkomst betreft van een geneesmiddelenbedrijf met een academisch ziekenhuis, waar de betrokken hoogleraar in dienst is. De overeenkomst voorziet in de uitvoering van een medisch project, waarbij naast de hoogleraar, ook een medisch specialist, een ziekenhuisapotheker en een data-analist zijn betrokken. De opdracht wordt door het academisch ziekenhuis gefactureerd, met specificatie van het aantal verrichte uren per betrokkene. Het project is door de betrokken hoogleraar opgezet en voorziet in de analyse van gezondheidswaarden in relatie tot het gebruik van bepaalde geneesmiddelen. Voor de betrokken hoogleraar is een honorarium gefactureerd van circa 80 uur tegen een uurtarief van € 200 (exclusief BTW). Voor de overige betrokken beroepsbeoefenaren werden uurtarieven van respectievelijk € 140 en € 120 gerekend. Uit het Transparantieregister Zorg blijkt overigens dat de betrokken hoogleraar in 2018 ook diensten heeft verricht voor een ander geneesmiddelenbedrijf.

Beoordeling CGR: De dienstverleningsovereenkomsten zijn in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Het honorarium is in overeenstemming met de richtlijnen van de CGR en ook de inhoud van de gevraagde diensten is van belang voor de uitoefening van de geneeskunst. De overeenkomst bepaalt ook dat de financiële relatie openbaar wordt gemaakt in het Transparantieregister Zorg. Uit de overeenkomst blijkt dat door het academisch ziekenhuis honoraria in rekening zijn gebracht voor een data-analist/niet-beroepsbeoefenaar. Deze honoraria behoren niet op naam van de betrokken data-analist te worden gemeld, maar op naam van het ziekenhuis. Of het geneesmiddelenbedrijf dat ook heeft gedaan, heeft de CGR niet kunnen vaststellen.

Advies CGR: De CGR heeft geen nader advies met betrekking tot de gemelde financiële relatie met de betrokken hoogleraar. Het geneesmiddelenbedrijf is erop gewezen dat het honorarium voor de werkzaamheden van de data-analist, betaald aan het ziekenhuis, op naam van het ziekenhuis moet worden gemeld.

3. Apotheker ontwikkelt in opdracht van geneesmiddelenbedrijf een tweetal nascholingen en geeft deze nascholingen verschillende malen

In het Transparantieregister Zorg is een financiële relatie uit 2018 gemeld op naam van een beroepsbeoefenaar met het kenmerk "dienstverlening honorarium" voor een bedrag van [€ 15.000 - € 16.000]. Uit de overgelegde stukken blijkt het te gaan om een reeks van overeenkomsten tussen een geneesmiddelenbedrijf en een apotheker die mede is gespecialiseerd in het ontwikkelen en geven van onderwijs. De overeenkomsten voorzien in de ontwikkeling van 2 nascholingen en het geven van 8 nascholingen in Nederland met betrekking tot de werking (en bijwerkingen) van bepaalde groepen geneesmiddelen. Uit de overgelegde declaratieformulieren blijkt dat de diensten zijn gefactureerd vanuit de onderneming van de betrokken apotheker. Voor het ontwikkelen van de nascholingen is een honorarium van [100 - 120] uur toegekend tegen een uurtarief van € 100. Voor het geven van de nascholing heeft de apotheker een honorarium ontvangen voor de duur van de presentatie. In aanvulling daarop is voor de eerste nascholing een voorbereidingstijd van 2,5 uur vergoed, voor de tweede nascholing 2 uur en voor de overige nascholingen 1 uur. Daarnaast bepaalt de overeenkomst onder welke voorwaarden eventuele onkosten worden vergoed. De betrokken apotheker had in 2018 geen samenwerkingen met andere geneesmiddelenbedrijven.

Beoordeling CGR: De CGR acht de omschrijving van de gevraagde diensten en uitvoering van de dienstverleningsovereenkomst in overeenstemming met de Gedragscode. De diensten zijn van belang voor de uitoefening van de geneeskunst en farmacie. De overeenkomst bevat een bepaling over het transparant maken van de betaalde gelden in het Transparantieregister Zorg. De CGR heeft ten aanzien van het geven van de nascholingen specifiek navraag gedaan naar de rechtvaardiging van de vergoeding van voorbereidingstijd en de daarbij gehanteerde differentiatie, mede gelet op het feit dat de apotheker de nascholingen zelf heeft ontwikkeld. Uit de toelichting blijkt dat de apotheker specifieke voorbereidingen treft per presentatie, waarbij deelnemers gerichte vragen kunnen indienen die door de apotheker worden beantwoord. Met deze toelichting acht de CGR de gehonoreerde voorbereidingstijd gerechtvaardigd.

>> lees verder

Advies CGR: De betrokken vermelding in het Transparantieregister Zorg blijkt te gaan over meerdere diensten, overeengekomen in meerdere overeenkomsten met hetzelfde geneesmiddelenbedrijf. De CGR heeft het betrokken geneesmiddelenbedrijf in dat kader geadviseerd in de toekomst de verschillende overeenkomsten als afzonderlijke relaties te registreren. Dat komt ten goede aan de transparantie van de geleverde diensten.

Dienstverlening door zorginstelling

Ook zorginstellingen kunnen diensten verlenen die niet één-op-één kunnen worden toegerekend aan beroepsbeoefenaren die aan de zorginstelling zijn verbonden of daar werkzaam zijn. De dienstverlening kan bestaan uit diensten van beroepsbeoefenaren of niet-beroepsbeoefenaren die bij de zorginstelling werkzaam zijn, of uit andere soorten diensten, zoals het verstrekken van gezondheidszorginformatie (data die niet zijn te herleiden naar individuele patiënten). De Gedragscode stelt verder dezelfde eisen aan dienstverleningsovereenkomsten die met de zorginstelling worden afgesloten als die met een individuele beroepsbeoefenaar zijn overeengekomen en deze dienen ook te worden gerapporteerd aan het Transparantieregister Zorg.

4. Een zorginstelling ontvangt een vergoeding van een geneesmiddelenbedrijf voor het aanleveren van medische data in relatie tot bepaalde geneesmiddelen

In het Transparantieregister Zorg staat een relatie uit 2018 op naam van een zorginstelling met als kenmerk "dienstverlening honorarium" voor een bedrag van [€ 50.000 - € 100.000]. Uit de onderliggende overeenkomst blijkt dat het een "fee voor data-afpraak" is tussen een geneesmiddelenbedrijf en de zorginstelling. De vergoeding betreft een vast bedrag van € 10 (per patiënt, per maand) voor het invullen van een format op basis van informatie opgenomen in het patiëntendossier. De dienst vormt een onderdeel van een overeenkomst betreffende de afname van de producten van het geneesmiddelenbedrijf door de zorginstelling. De vergoeding voor de "fee voor data-afpraak" is vormgegeven als onderdeel van een korting op de leveranties van het geneesmiddelenbedrijf. De zorginstelling had in 2018 meerdere financiële relaties met hetzelfde en diverse andere geneesmiddelenbedrijven voor een totale waarde van [€ 200.000 - € 300.000].

Beoordeling CGR: De CGR heeft de onderliggende overeenkomst beoordeeld op basis van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. De CGR acht de omschrijving van "fee voor data" en de vergoeding die daar tegenover staat voldoende helder omschreven. Er is bovendien geen reden om aan te nemen dat de vergoeding hoger is dan hetgeen redelijk wordt geacht voor de te besteden tijd door de zorginstelling. In de overeenkomst is een bepaling opgenomen over openbaarmaking in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De CGR heeft geen nader advies over de naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

Sponsoring van zorginstellingen en samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren

Geneesmiddelenbedrijven dragen bij aan zorgprojecten van zorginstellingen (zoals ziekenhuizen) en samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren. Volgens de Gedragscode Geneesmiddelenreclame is sponsoring van zorgprojecten toegestaan, mits deze:

- betrekking heeft op innovatieve en/of kwaliteitsverbeterende activiteiten;
- de directe of indirecte verbetering van zorg aan patiënten of de bevordering van de medische wetenschap tot doel;
- wordt verstrekt aan zorginstellingen of samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren;
- op geen enkele wijze verplicht tot het voorschrijven, ter hand stellen of gebruik van geneesmiddelen van het geneesmiddelenbedrijf;
- qua aard en inhoud niet verder gaat dan nodig is om het beoogde doel te realiseren en er geen reguliere (zorg)kosten worden vergoed;
- op integere, eerlijke en transparante wijze plaatsvindt, waarbij de aard, het doel en de omvang vooraf schriftelijk in een overeenkomst zijn vastgelegd;
- geen prestatieplicht voor de ontvanger omvat, met uitzondering van naamsvermelding van de vergunninghouder;
- niet leidt tot aantasting van de onafhankelijkheid, betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van de betrokken partijen en van de sector.

>> lees verder

Hieronder zijn de geselecteerde sponsorrelaties met zorginstellingen en samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren beschreven en beoordeeld.

5. Academisch ziekenhuis ontvangt gelden van een geneesmiddelenbedrijf voor innovatief zorgproject

In het Transparantieregister Zorg staat een relatie uit 2018 op naam van een academisch ziekenhuis met het kenmerk "sponsoring project" en een bedrag van [€ 500.000 - € 1.000.000]. Uit de onderliggende stukken blijkt het te gaan om de ondersteuning door een farmaceutisch bedrijf van een aantal (5) innovatieve zorgprojecten, uitgevoerd in het academisch ziekenhuis. Deze projecten lopen over meerdere jaren en kennen heldere "milestones". De begroting voor de projecten gezamenlijk is meer dan € 1.500.000 in totaal. Het in het Transparantieregister Zorg gerapporteerde bedrag betreft deelbetalingen die in het kalenderjaar 2018 hebben plaatsgevonden. Het academisch ziekenhuis had in 2018 [150 – 200] financiële relaties met vele geneesmiddelenbedrijven.

Beoordeling CGR: De CGR oordeelt dat de sponsorovereenkomsten in overeenstemming zijn met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. De betrokken projecten zien toe op innovatieve en kwaliteitsverbeterende activiteiten die leiden tot bevordering van de patiëntenzorg en medische wetenschap. Het betreffen geen activiteiten die vallen onder regulier gefinancierde zorgactiviteiten. De overeenkomsten bevatten gedetailleerde projectomschrijvingen met gespecificeerde kostenbegrotingen. De vergoeding voor geleverde diensten door beroepsbeoefenaren en ander personeel van het ziekenhuis is niet nader gespecificeerd, maar komt als post binnen de totale projectbegrotingen niet onredelijk over. De overeenkomsten bevatten specifieke bepalingen over de openbaarmaking in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De betrokken vermelding in het Transparantieregister Zorg blijkt te gaan over meerdere projecten, overeengekomen in meerdere overeenkomsten met hetzelfde geneesmiddelenbedrijf. De CGR heeft het betrokken geneesmiddelenbedrijf in dat kader geadviseerd in de toekomst de verschillende overeenkomsten als afzonderlijke relaties te registreren. Dat komt ten goede aan de transparantie van de gesponsorde projecten.

6. Samenwerkingsverband van beroepsbeoefenaren wordt gesponsord voor zorgprojecten in het buitenland

In het Transparantieregister Zorg staat een relatie over 2018 op naam van een internationaal wetenschappelijk samenwerkingsverband met als kenmerk "sponsoring project" en een bedrag van [€ 500.000 - € 1.000.000]. Uit de onderliggende stukken blijkt het een samenwerkingsverband van zorgaanbieders te zijn, dat een sponsorovereenkomst heeft afgesloten met een geneesmiddelenbedrijf voor de uitvoering van internationale projecten, gericht op de zorgverlening in derdewereldlanden. Uit de opgaven aan het Transparantieregister Zorg blijkt dat het samenwerkingsverband in 2018 meerdere financiële relaties is aangegaan met diverse geneesmiddelenbedrijven.

Beoordeling CGR: De CGR oordeelt dat de sponsorovereenkomst in overeenstemming is met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Het betreft de sponsoring van internationale zorgprojecten die volledig passen binnen de randvoorwaarden van artikel 6.5.3 van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. De sponsoring is vastgelegd in een overeenkomst, waarbij ook begrotingen van de projecten zijn gevoegd. De overeenkomst bevat tevens een bepaling over de openbaarmaking in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De CGR heeft geen nader advies over naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

7. Een opleidingsinstituut ontvangt sponsoring van een geneesmiddelenbedrijf voor nascholingsbijeenkomsten en workshops

In het Transparantieregister Zorg is een relatie uit 2018 opgenomen van een opleidingsinstituut met als kenmerk "sponsoring project" voor een bedrag van [€ 500.000 - € 600.000]. Uit het onderliggende stuk blijkt dat het een

>> lees verder

raamovereenkomst betreft tussen het geneesmiddelenbedrijf en het instituut voor bijdragen aan 15 verschillende nascholingsbijeenkomsten en workshops, die door het instituut in het buitenland zijn georganiseerd. Het instituut kwalificeert bovendien als samenwerkingsverband van beroepsbeoefenaren. Het betreft bijeenkomsten voor zorgprofessionals die verspreid over de wereld werkzaam zijn. De bijeenkomsten staan in het teken van bepaalde ziekten en aandoeningen. De raamovereenkomst bepaalt voor welke bijeenkomst het geneesmiddelenbedrijf welk sponsorpakket heeft afgenomen. De overeenkomst zelf bevat geen begrotingen per bijeenkomst. Het betreft echter grootschalige bijeenkomsten met meerdere sponsors, waarvoor de deelnemers zelf ook een aanzienlijk bedrag aan inschrijvingsgeld betalen. In ruil voor de sponsoring ontvangt het geneesmiddelenbedrijf onder meer: standruimte, naamsvermelding en mogelijkheden om een lezing te geven. Het betreffende instituut had in 2018 [50 – 100] relaties met veel verschillende bedrijven.

Beoordeling CGR: De CGR heeft de overeenkomst beoordeeld en vastgesteld dat deze in overeenstemming is met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Opgemerkt moet worden dat de overeenkomst ook gemeld had kunnen worden met het kenmerk "sponsoring samenkomst". De nascholingsbijeenkomsten en workshops zijn omschreven en voorzien in een programma dat de patiëntenzorg ten goede komt. De overeenkomst specificeert welk bedrag is bestemd voor welke bijeenkomst. Er is geen aanleiding om aan te nemen dat de normen voor gastvrijheid aan individuele deelnemers aan de bijeenkomsten zijn overschreden. In de sponsorovereenkomst is overeengekomen dat de relatie zal worden geopenbaard in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De CGR heeft geen nader advies over de naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

Sponsoring van patiëntenorganisaties

Het ondersteunen van patiëntenorganisaties is nader geregeld in artikel 6.6.2 van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Ondersteuning is toegestaan onder de voorwaarden dat de onafhankelijkheid van de patiëntenorganisatie wordt gewaarborgd. Verder gelden dezelfde criteria als voor de sponsoring van zorginstellingen.

8. Patiëntenorganisatie ontvangt algemene sponsoring van een geneesmiddelenbedrijf en sponsoring voor specifieke campagne

In het Transparantieregister Zorg is een relatie uit 2018 opgenomen op naam van een patiëntenorganisatie met als kenmerk "sponsoring project" met een bedrag van [€ 5.000 - € 10.000]. Uit de onderliggende stukken blijken het twee sponsorovereenkomsten te betreffen tussen een patiëntenorganisatie en een geneesmiddelenbedrijf. Eén sponsorovereenkomst voorziet in een algemene bijdrage voor de patiëntenorganisatie, met als enige tegenprestatie een naamsvermelding. De andere overeenkomst voorziet in de bijdrage aan een bijzondere voorlichtingscampagne. Daarbij is een begroting opgenomen waaruit blijkt dat het betrokken project alleen door het betrokken geneesmiddelenbedrijf wordt gefinancierd. De patiëntenorganisatie is op haar website transparant over de financiële relaties met bedrijven. Uit de gegevens van het Transparantieregister Zorg blijkt dat de patiëntenorganisatie in 2018 door nog 6 andere geneesmiddelenbedrijven is ondersteund.

Beoordeling CGR: De CGR acht de sponsorovereenkomsten in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Het betreft een algemene sponsoring en de sponsoring van een specifieke campagne, voorzien van een gespecificeerde begroting. De overeenkomst bevat bepalingen over naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame, inclusief een bepaling over de vermelding van de relatie in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De CGR heeft geen nader advies over de naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

9. Patiëntenorganisatie ontvangt van een geneesmiddelenbedrijf een bijdrage voor een informatiecampagne

In het Transparantieregister Zorg is een relatie uit 2018 opgenomen met een patiëntenorganisatie met het kenmerk "sponsoring project" van [€ 10.000 - € 15.000]. Uit de onderliggende stukken blijkt het een bijdrage te zijn van een

>> lees verder

geneesmiddelenbedrijf aan een informatief magazine gericht op patiënten die tot de doelgroep van patiëntenorganisatie behoren. Van het magazine worden meerdere nummers per jaar uitgegeven en deze worden via internet verspreid. Het magazine heeft een onafhankelijke redactie. De patiëntenorganisatie zoekt voor circa 50% van de kosten sponsoring bij circa [5-10] geneesmiddelenbedrijven. De patiëntenorganisatie is volgens de opgaven aan het Transparantieregister Zorg in 2018 voor meerdere activiteiten gesponsord door diverse geneesmiddelenbedrijven.

Beoordeling CGR: De CGR acht de sponsorovereenkomst in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Het is een project dat de directe of indirecte verbetering van zorg aan patiënten tot doel heeft, waarbij de onafhankelijkheid van de patiëntenorganisatie is gewaarborgd. Het project is helder gespecificeerd, waarbij de kosten voldoende zijn onderbouwd. Verder bevat de overeenkomst de bepaling over vermelding van de financiële relatie in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De CGR heeft geen nader advies over de naleving van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame.

Sponsoring van samenkomsten

Voor de sponsoring van nascholingsbijeenkomsten geldt dat deze zich niet mag uitstrekken tot andere kosten dan algemene organisatiekosten en gastvrijheidskosten, waarbij de vergoeding van gastvrijheid (reis-, verblijf- en/of deelnamekosten) zich beperkt tot hetgeen strikt noodzakelijk is voor deelname aan de samenkomst. De afspraken dienen vooraf schriftelijk te worden vastgelegd. De overeenkomst moet in ieder geval een precieze omschrijving bevatten van de gesponsorde bijeenkomst (inclusief financiële onderbouwing) en van de rechten en verplichtingen van alle betrokken partijen.

10. Internationaal samenwerkingsverband van beroepsbeoefenaren ontvangt bijdragen van een geneesmiddelenbedrijf voor de organisatie van congressen

In het Transparantieregister Zorg is in 2018 een bijdrage gemeld van [€ 450.000 - € 500.000] van een farmaceutisch bedrijf aan een internationaal wetenschappelijk samenwerkingsverband van beroepsbeoefenaren met het kenmerk "sponsoring samenkomst". Uit de opgevraagde stukken volgt dat de relatie is opgebouwd uit 5 verschillende overeenkomsten, die allen betrekking hebben op wetenschappelijke congressen of andere wetenschappelijke bijeenkomsten. Eén van de overeenkomsten voor een bedrag van [€ 50.000 - € 60.000] ziet op een reeks congressen verspreid over 3 jaar. De tegenpresentaties variëren van het recht voor het geneesmiddelenbedrijf op standruimte of naamsvermelding, dan wel om één of meerdere satellietsymposia te organiseren. Uit het Transparantieregister Zorg volgt dat de wetenschappelijke organisatie in 2018 met tenminste 8 andere geneesmiddelenbedrijven financiële relaties is aangegaan, waarbij overwegend sprake was van het kenmerk "sponsoring samenkomst".

Beoordeling CGR: De CGR acht de schriftelijke vastlegging van de financiële relatie niet volledig in overeenstemming met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. Hoewel de onafhankelijkheid van de wetenschappelijke organisatie contractueel is gewaarborgd, volgt uit de overeenkomsten onvoldoende het wetenschappelijk karakter en de inhoud van de gesponsorde samenkomsten. Bovendien kan op basis van de overeenkomsten niet worden vastgesteld of gastvrijheid wordt en – zo ja – of de aan hen verleende gastvrijheid binnen de daarvoor gestelde grenzen blijft. Er is overigens geen enkele aanwijzing dat de normen voor gastvrijheid zijn overschreden. In het geval van één overeenkomst heeft het geneesmiddelenbedrijf ten onrechte de helft van het contractueel overeengekomen bedrag gerapporteerd. Het betreft een bedrag van € 4.000 dat niet is gerapporteerd. De CGR heeft het geneesmiddelenbedrijf geadviseerd de melding aan het Transparantieregister Zorg te corrigeren. De overeenkomsten bevatten overwegend een specifieke bepaling over openbaarmaking in het Transparantieregister Zorg.

Advies CGR: De CGR heeft het betreffende bedrijf geadviseerd om in de overeenkomst de gesponsorde samenkomsten preciezer te omschrijven en een financiële onderbouwing op te nemen. De CGR heeft het betrokken

>> lees verder

vervolg Rapportage Transparantieregister Zorg 2018

geneesmiddelenbedrijf bovendien geadviseerd in de toekomst de verschillende overeenkomsten als afzonderlijke relaties te registreren. Dat komt ten goede aan de transparantie van de gesponsorde projecten.

Conclusie

De CGR concludeert dat de onderzochte relaties hoofdzakelijk in overeenstemming zijn met de Gedragscode Geneesmiddelenreclame. De CGR heeft geconstateerd dat in bepaalde gevallen, de omschrijving van de relatie specifieker kan worden beschreven en de financiële onderbouwing kan worden gespecificeerd. Verder zijn in een aantal gevallen verschillende relaties als één financiële relatie gerapporteerd. Dit is niet in strijd met de regels inzake openbaarmaking van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame, maar leidt er wel toe dat de transparantie van de onderlinge individuele samenwerkingen minder wordt en, gezien de omvang van het bedrag, mogelijk vragen oproept.